

Evangeliumhirdetés más vallásúaknak

Amikor Jézus azt parancsolta a tanítványainak, hogy "Tegyetek tanítvánná minden népet!" (Mt 28:19), akkor ő is tudta, és az apostolok is tudták, hogy körülöttük minden népnek más vallása volt. Akkoriban is voltak olyan elterjedt és titkos, köztiszteletben álló és bizarrnak tekintett, zavaros és ijesztő, álkeresztény, nyíltan keresztényellenes vagy a kereszténységgel szemben közönyös vallási irányzatok, amelyeknek a híveivel nem volt könnyű "a hitről beszélgetni". Ma is ez a helyzet. És ahogy annak idején az első tanítványok sem hátráltak meg, úgy nekünk sincs rá okunk! Csak tudnunk kell, hogy ez miért szükséges, hogyan lehetséges, mi az üzenet, milyen hozzáállásra van szükségünk, és mire kell figyelnünk, felkészülnünk.

1. Ellenvetések

A fentiek fényében először is felül kell vizsgálni az olyan véleményt, elvet és hozzáállást, amely egy keresztényt távol tarthat attól, hogy hitét, reménységét és szeretetét más vallású (fele)barátainak is tovább merje és akarja adni. Íme néhány a leggyakrabban elhangzó ellenvetések közül:

"Boldogok és megváltozott az életük: miért kellene őket áttéríteni?"

Amikor más vallásúak bizonyágtételét hallgatjuk, többnyire olyan embereket látunk, akik lelkesen tesznek bizonyágot megváltozott életükről (megszabadultak szenvedélybetegségtől, erkölcstelenségtől stb.), és láthatóan boldogok. Ezért nem egy keresztény úgy véli, hogy a vallások között nincs is olyan nagy különbség, és hogy ezeknek az embereknek nem kell hallaniuk Krisztus örömhírét... Először is, Jézus korában ugyanígy voltak más vallásúak, akik lelkesedtek a vallásukért és boldogok voltak – Jézus mégis azt parancsolta, hogy mindenkit, tehát boldog-boldogtalant az ő tanítványává kell tenni. Másodszor, az érzelmek és a megváltozott életvitel nem bizonyítja azt, hogy egy vallás a teljes igazság és valóság. Egyfelől a boldogság csak pozitív érzelmi reakció arra a tudatra, hogy *az általunk ismert* körülmények között mindenben vagy a legfontosabb dolgokban a legjobb vagy elfogadható szinten vagyunk. Boldogok lehetünk azonban anélkül hogy tudnánk bizonyos tényekről, veszélyekről, más lehetőségekről, arról, hogy mi mindenről maradunk le. Másfelől a nem-keresztény vallások is sok olyan etikai elemet tartalmaznak, amelyek pozitív hatása nyilvánvaló, főleg a vallástalan háterűekre. Harmadszor, az evangélium több és más, mint érzelmi elégedettség vagy a káros dolgokkal való felhagyás. Sajnos gyakran a keresztény bizonyágtétel is kimerül az evangéliumi ránk való hatásában itt a földön ("Megváltozott az életem"), de maga az evangélium, annak történelmisége és a halálon is túlmutató üzenete (1Kor 15:1-11, Jn 17:3) nem hangzik el.

"Úgyis reménytelen esetek!"

Csak mert valaki beleszületik egy nem keresztény vallási közösségbe, vagy annak régóta a tagja, attól még Isten ugyanúgy megérintheti egy hívő szavain keresztül. (Hisszük, hogy Isten mindenható?) A feladat egyrészt nem nehezebb vagy könnyebb, mint bármely más esetben (drogosok, prostituáltak, üzletemberek, tinik stb.). Másrészt ugyanúgy felkészülést igényel: ismeretszerzést, helyes hozzáállást és tapasztalatokat. Harmadrészt ugyanolyan csoda, amikor egy vallástalan "jó ember" felismeri, hogy szüksége van Istenre, mint amikor egy szekta tagja jön rá, hogy eddig más Jézusban hitt. Végül, Te nem voltál reménytelen eset?

"Kerüld ki őket!"

Ez a többnyire pásztori féltésből fakadó "jó tanács" ellentmond a misszióparancsnak, de lehetetlen is követni. Az apostolok kizárólag olyan emberekkel találkoztak, akiknek már volt saját vallása. Az athéniaiak a sztoikus és epikureus görög filozófiában hittek, az ezeusiak Artemisz istennőt tisztelték és mágiát űztek, a kisázsiaiak a Mithrász kultuszért rajongtak, az egyiptomiak is a saját ősi vallásukért. Ma is mindenki más vallású (az ateizmus is vallás), tehát nem tudod kikerülni a más vallásúakat. Jézus sem került ki Téged.

"Az igazságot tanulmányozd, ne a tévtanokat!"

Valóban fontos a Biblia tanítását nagyon jól ismerni. Ez azonban csak ahhoz elég, hogy Te ne tévedj el! De mi van azokkal, akik már eltévedtek? Ha nem olvasod el legalább néhány írásukat, ha nem hallgatod meg őket magukat, hogy miben is hisznek, és nem tudod, hogy miért gondolkodnak úgy, ahogy, akkor hogyan fogod nekik elmondani az evangéliumot úgy, hogy meg is értsék?

"Elég elmondani a Jn 3:16-ot!"

Nem mindig elég, mert sokan biztosan mást értenek minden bibliai szó alatt! Az illető lelkesen bólogathat, hogy igen, ő is hiszi, amit Te, de közben teljesen mást ért "Isten", a "Fiú", a "világ", a "szeretet" és az

"elveszés" alatt. Érzed, hogy valami nem stimmel, de nem tudod, mi. Vagy úgy véled, hogy Te elmondtad az evangéliumot, és ha a másik nem hisz, akkor "Istennek nem enged" – pedig lehet, hogy csak Te nem vetted a fáradságot megtanulni az ő szótárát, és így nem is hallotta a tulajdonképpeni evangéliumot!

"A tévtanok tanulmányozása veszélyes!"

Igaz, de nem is kell mindenkinek teljes időben csinálni. Akinek erre van elhívása, azt Isten erre felkészíti, munka közben megvédi, minden szükségessel ellátja, és a szolgálatát gyümölcsözővé teszi. Ugyanakkor, akinek van más polgári vagy gyülekezeti hivatása, de egy más vallású felebarátjának tovább szeretné adni az evangéliumot, az is felkészülhet erre "laboratóriumi körülmények" között. Hitvédelmi szolgálatunk is azért létezik, hogy megbízható és elégséges ismeretet lehessen szerezni minél több vallási, világnézeti irányzatról. Friss hívő, kellő bibliaismeret nélkül valóban ne vitatkozzon. De az sem elfogadható, amikor a hívőket pásztoraik megtartják kiskorúnak ("kerüld ki!" stb.), ahelyett, hogy idővel felkészítenék őket a szolgálatra.

Talán észrevetted már, hogy ők nemigen jönnek el a templomba vagy a gyülekezetbe. Ha találkozol velük az iskolában, a munkahelyen, a piacon, akkor hogyan viselkedsz? És van-e velük kapcsolatod? Milyennek látnak Téged, és milyennek a hitedet? És a gyülekezetet? Vonzónak vagy taszítónak? Nyilván sok mindent félreértenek, jogos és jogtalan előítéleteket hordoznak magukban. De ki győzi meg őket? Ki világosítja fel őket? Hogyan tapasztalják meg Krisztust? Hiszed, hogy a Te reménységed az övéké is? Ha pedig vitatkozni nem is tudsz velük, legalább szereted, segíted, áldod őket, és imádkozol értük?

2. Mi is az üzenet?

A "keresztény igazság" nem egy eszmerendszer, hanem egy személy: maga Jézus. Ezért a cél *Jézushoz* vezetni a másikat, illetve a másikhöz *odavinni* Jézust. Olvasd el, hogy Pál szerint mi az evangélium (1Kor 15:1-11). De azt is figyeld meg az Apostolok Cselekedeteiben, hogy ő és a munkatársai mindig tudták, kinek hogyan mondják el ugyanazt az üzenetet! Mindig megtalálták a közös pontot, a közös nyelvet, hogy érthetők legyenek. Például a 8. fejezetben Fülöp egy a Szentírást olvasó embernek az éppen általa olvasott rész alapján hirdette Jézust; a 10. fejezetben Péter tudta, hogy Kornéliuszék részben már ismerik Jézus történetét, és ennek megfelelően beszélt; a 17. fejezetben a nem zsidó hallgatóságnak a személyesen nem ismert (ismeretlen), de részben általuk is megtapasztalt Gondviselőről kezdett el beszélni; a 18. fejezetben viszont Apollós az efezusi zsidóknak a héber Szentírás alapján bizonyította, hogy Jézus a Messiás; Pál a 19. fejezetben Keresztelő János tanítványainak János jövendölése alapján hirdette, hogy a Messiás Jézusban már régen eljött; a 26. fejezetben a kíváncsi, kereső Agrippa előtt pedig a személyes élményeit, az élettörténetét mondja el. Ha valóban elhiszed, hogy az evangélium Isten ereje (Róm 1:16-17), és Isten előtt, mintegy Istentől hirdeted (2Kor 2:17), akkor Isten esetleg megengedi, hogy közelebbről nézd, amint Ő dolgozik egy másik emberben. Ember azonban pusztán ember hatására még nem lett Isten gyermekévé, legfeljebb vallásossá vagy gyülekezeti taggá. Mindenki Isten kinyilatkoztatására szorul rá, e nélkül egyszerűen senki sem fogja fel az üzenetet (1Kor 1:18–2:5, Kol 1:12, 1Jn 5:20). Ez nem zárja ki a meggyőzést, az érvelést (lásd Pált a zsinagógákban vagy az athéni vallási piacon), de kizár mindenféle manipulálást és erőszakoskodást!

3. A szükséges hozzáállás

Nem elég ismerni az üzenetet, és hinni a hatásában. Ha az üzenet átadása közben nem az üzenetnek megfelelően viselkedsz, helytelen hozzáállásod megakadályozhatja az üzenet elfogadását!

Alázat

Ha keresztény vagy, nem lehet önigazságod. Nem Te jöttél rá az igazságra, hanem Ő ragadott meg Téged. Semmi sincs, amit ne Istentől kaptál volna, és amit más ne kaphatna meg ugyanúgy, ha kéri Istentől (1Kor 4:7). Beszélj úgy, mint amikor az egyik koldus elmondja a másiknak, hogy hol kapni kenyeret, hogy ingyen van, és hogy finom! Az már nem a Te dolgod, hogy a másik is rájöjjön arra, hogy éhes.

Emberség

Ha egy eltévedt lélek után akarsz nyúlni, utánozd Istent: légy emberré! Lásd meg először saját magadban, hogy mennyire el tudsz tévelyedni Isten dolgaiban, és hogy Isten milyen türelemmel vezet. Bátorításra szorulsz, napról napra kegyelemből élsz, úgyhogy Te is bátoríts másokat. Isten sem élvezte, amíg kivergődtél a fényre! (Tit 3:4)

Könyörülni

Nem tudhatod, mi van a másik ember magabiztos vagy közönyös álarca mögött. De aki még, vagy már kétkedik, akinek még, vagy már megint vannak kérdései, azon lehet könyörülni (Júd 22).

Megismerni

Nincs két egyforma Tanú, Szent, Krisna-tudatú, ahogy nincs két egyforma baptista, református vagy katolikus. Ismerd meg konkrétan azt az embert, akivel beszélgetsz! A leguniformizáltabb vallási közösségek tagjainak is vannak sajátos nézeteik, és alig bevallott kétségeik. Másfelől viszont nem arról van szó, hogy "Barátkozz vele, hogy megevangelizálhasd!" Ez manipulálás lenne, és megtérése után az illető jogosan sértődne meg, látva, hogy már nem érdekel téged. A kérdés ez: olyan ember vagy-e, akivel még vallástalan és más vallású emberek is össze tudnak barátkozni? Olyan ember vagy-e, akinek a természetes kapcsolatain keresztül Isten megismertetheti Önmagát más emberekkel? Amennyire érzi a másik, hogy *vele* törödsz, annyira fog törődni a mondanivalóddal. Tényleg érdekel a másik ember? (Jak 5:19-20)

Megnyerni

Ne a vitát akard megnyerni, hanem az embert, és ne Magadnak, hanem Jézusnak! Ha a tét az, hogy "Kinek van igaza?", akkor vagy ő győz vagy Te – de nem Jézus. A "dogma-pingpong" eredménye az, hogy a másik még jobban ragaszkodik a tantételekhez, és indulatossá válik, akárcsak Te. A cél a valódi *együttgondolkodás*, és a másik ember továbbsegítése a szabad és tudatos lelkiismereti döntéshez. Vitatkozni pusztán a vita kedvéért bűn!

4. Kommunikációs szabályok

A szükséges hozzáálláson kívül hadd hívjam fel a figyelmedet néhány gyakorlati dologra, amelyre érdemes figyelni, ha valakivel vallási-világnézeti témáról beszélgetsz.

Tapintat

Van elég idő? Megfelelő a hely és a helyzet? Ha siet, vagy valamiért kényelmetlenül érzi magát, ne várd, hogy nyitott legyen. Ne hozd a másikat kényelmetlen helyzetbe, pl. mormont kávéval vagy sörrrel, muszlimot disznóhússal és borral, Krisna-tudatút hússal és csokoládéval ne kínáld! Senkit se "szektásozz" le! Másrészt ne illesd őket a ragadványneveikön se, hiszen van saját nevük: Tanúk (nem "jehovák"), Szentek (bár a "mormon"-t is elfogadják), Krisna-tudatúak (nem "harekrisnák") stb.

Tisztelet

A másik nem "hülye" csak azért, mert szerinted esetleg "hülyeségben" hisz. Lehet, hogy bizonyos dolgokon sosem gondolkodott el eléggé, vagy hogy az érzelmei vezették. Lehetnek képesség- vagy képzettségbeli hiányosságai. De akkor is Isten képmását viselő ember, aki Krisztusnak az életénél is többet ért! Amennyire a másik érzi, hogy tiszteled, akár minden ellenére is, annyira fog tisztelni Téged. (vö. Csel 17:22, 22:1)

Kérdezni

Igen, "Jézus a válasz" – de mi volt a kérdés? Tudod, hogy milyen kérdések vannak abban az emberben, akivel beszélgetsz? Szinte biztos, hogy nem! Ezért inkább tőle tudd meg, mi az igazi kérdése, mielőtt előállnál a válasszal. Igen, csak Jézus az út Istenhez, de Jézushoz sok út vezet. Kérdezz, hogy válaszolhass! Például: mikor és hogyan csatlakozott az adott vallási közösséghez? Mi tetszett neki ott? Mi nem? Rákérdezett-e? Mit kapott meg ott, amit eddig máshol nem? Utólag átlátja-e, milyen szempontok alapján döntött? Létezik-e olyan ok, ami miatt változtatna? Mit hiányol a saját előző vallásából? És a jelenlegiből? És a Tiedből? Stb. És ugyanezeket a kérdéseket hadd tegye fel ő is Neked! Ha Te őszinte, átlátható ember vagy, akkor Te is joggal várhatsz őszinte választ.

Személyes bánásmód

Ha ismered a másik hitelveit, ezzel ne kérkedj! Eleve csak a hivatalos, olvasható verziót ismerheted, de az nem feltétlenül azonos annak az embernek a meggyőződésével, akivel éppen beszélgetsz. Hagyd, hogy ő maga fogalmazza meg, mondja el, amiben ő hisz, és te is a saját hitedről beszélj! Ha a hite valóban eltér a hivatalostól, abból megláthatod, mennyire önálló a gondolkodásmódja, és ebbe az irányba segítheted tovább.

Szétválasztani

Ember és világnézete mélyen összekapcsolódhat. Sokan érzik személyes támadásnak, ha a világnézetük egyes elemeit megkérdőjelezzik. A feladat nehéz: szétválasztani a kettőt, hogy kívülről, új ismeretek és szempontok alapján merje szemügyre venni jelenlegi világnézetét. Ebben segíthet a megfelelő fogalmazás is: "Te tényleg azt hiszed, hogy...?" helyett inkább így kérdezz: "Tényleg azt tanítja Neked X szervezet / Y tanító / Z guru, hogy...? És *neked* mi a véleményed?"

Igazságot, szeretettel

A nyilvánvaló bibliai tanításokat és összefüggéseket hirdetni kell, még hozzá szeretettel: a "kőkemény" igazság szeretet nélkül vagy a langyos "igazság" szeretettel egyformán gyilkol. Ha van valami, amire a legtöbb más vallású nincs felkészülve, az az, hogy Tőled szeretetet tapasztal, minden egyet nem értés ellenére. (vö. Jn 4:1-26) Szereted a másikat?

Őszinteség

Ne titkold, ha neked is vannak kérdéseid, kétségeid! Vállald nyíltan, hogy vannak Számodra még bizonytalan dolgok, de azt is, hogy ennek ellenére tudod, Kiben bízol! Ha a másik bizonytalanít el téged valami olyasmivel, amire helyben nem tudsz mit mondani, kérj időt, nézz utána a dolognak, és ezt ő is hadd tehesse meg, ha a szükségét érzi!

5. Ha megszakad a kapcsolat

Isten azt akarja, hogy minden ember eljusson az igazság megismerésére (1Tim 2:4, 2Pt 3:9). Bár a másik döntése nem a Te felelősséged (2Thessz 2:9-12), mégis sokat segíthetsz neki eljutni a döntéshelyzetig. Bátoríthatod az igazság feltétlen szeretetére, imára, bibliaolvasásra, továbbkeresésre (Mt 7:7-8). Ha a beszélgetések során nem juttok "dülőre", mondd meg neki, hogy őt magát elfogadod és szereted, csak a tant, amit most követ, nem tudod elfogadni. Ha ő nem hajlandó Veled többé szóba állni (pl. tévtanítónak bélyegez), egyszerűen megmondhatod neki, hogy imádkozni fogsz érte – és tartsd be a szavadat! Lehet, hogy most csak a "farkast" látod benne, pedig csak eltévedt bárány. Csak szeresd őt, mondd el neki, ami a szíveden van, és kérd Istent, hogy áldja meg, és vezesse őt! Ha végleg megszakad vele a kapcsolatod, hagyd Isten kezében, majd máskor, máshogy szólítja meg. Hogy kit mikor érint meg Jézus, és hányszor ad neki lehetőséget a döntésre? Sosem tudhatod. (Csel 26:9-16) Lehet, hogy csak rövid időre találkoztál a másikkal, és csak egy csepp voltál a pohárban, amely egy napon Isten kegyelméből betelik. De az is lehet, hogy megadatik közletről nézni azt a csodát, amikor egy ember szemében felragyog a Szentlélek világossága. (2Kor 4:6)

Mindezt talán az "arany szabály" foglalja össze a legjobban: "És amint szeretnétek, hogy az emberek bánjanak veletek, ti is úgy bánjatok velük!" (Lk 6:31) Emberekről van szó. Nem pusztán tévtanokról, hanem hozzánk hasonló emberekről. Nem egyformák. Ők is sírnak és örülnek, hisznek és reménykednek. És Isten úgy szerette őket! Mi mennyire szeretjük őket? Sok a keresésben levő is, akik innen-onnan kiléptek, vagy ki lettek közösítve, és akik már sok vallás közösségben megfordultak, és egyre csalódottabbak. De van-e olyan keresztény közösség, amely befogadja őket a sebeikkel, furcsaságaikkal együtt? (Róm 14:1) Vannak-e olyanok, aki tudják: honnan milyen sérülésekkel jöhetnek el emberek, és ennek megfelelően, tudatosan, megértően képesek nekik segíteni a továbblépésben?